

kteřé náleželo všem příbuzným po meči na statky rodinné (dědiny). Prodal-li tedy kdo dědinu, mohli všci příbuzní po meči do roka a do dne složití trhovou cenu u zemského soudu a tím získati vlastnictví prodané nemovitosti. Právo to se promlčovalo teprve ve třech letech a osmnácti nedělích, tak že ten, kdo nemovitost koupil, nabýval k ní vlastnictví teprve po této lhůtě, t. j. když vydržel »léta zemského řádu«. V téže lhůtě ztrácel zástavce nárok na vyplacení zástavy. Též dědic se mohl domáhati svého dílu z dědictví pouze do této lhůty. — Žalovatelný byl též nárok mužův neb ženin na věno. Není však uvedeno v Ř. P. Z. proti kterým osobám této nárok manželé měli. — Žena provdaná nebyla práva z peněžitých dluhů. Proti prodeji svých statků manželem mohla žena do tří let a osmnácti neděl klásti odpor. Domáhati se vrácení statků mohla však teprve po smrti mužově. Dcera se mohla provdati pouze se svolením otcovým. Únos a útěk dcery zakládal nejen překážku manželství, nýbrž byl stihán i jako trestný čin.¹⁴⁾

Z P R Ā V Y.

Druhý sjezd československých právníků připravuje se na příští rok. Místem jeho definitivně bylo určeno Brno, jež zajisté svou příznivou polohou vyhoví všem: a zároveň podpoří právníký život na Moravě. Bylo by naším přáním, aby sjezd tento byl sjezd právníků československých ve smyslu státním. Tak by se jedině anulovaly odstředivé snahy menšinových národností. Zároveň bychom si žádali, aby na sjezdu byly položeny základy ke společné organisaci veškerého právnictva československého jako stavu. Proto by bylo radno pozvati k součinnosti veškeré již existující organisace právnícké a nepřezíratí především mladou generaci. O postupu prací budeme podávati pravidelné zprávy. V.

V přednášce »Poznámky k zákonu na ochranu republiky«, konané na valné hromadě Právnícké jednoty dne 26. dubna t. r., dotkl se prof. Miřička nejprve debaty předcházející uzákonění osnovy, jakož i postup předběžných porad, vyzvednuv tu zejména účasť zástupců tisku. Proti vyskytnuvším se námitkám odůvodnil potřebu zákona tím, že ustanovení dosavadních zákonů se ukázala nedostatečným, a to i když snad byla širší a přísnější, pro nespolehlivost porot. Vyvrátiv výtku prof. Spiegla, že zákonem porušena byla ústava a odůvodniv zásadu zpětné platnosti zákona, pokud se v něm uplatnila, obrátil se přednášející k aetiologii politického atentátu. Zdůraznil, že rozhodný vliv mívá tu především u osob mladistvých chorobná touha po slávě a dal v úvahu, neměla-li by tělesným pokáráním býti takovému mladistvému vrahovi stržena s čela gloriola slavného činu.

—rs—

Právnícká Jednota v Praze konala dne 26. dubna 1923 valnou hromadu. Starosta prof. Dr. Hermann-Otavský zahájil ji posmrtní vzpomínkou zemřelým členům, z nichž jmenovitě Dr. Kasanda jako bývalý starosta znamená pro Právníckou Jednotu ztrátu obzvláště bolestnou. Dále děkuje starosta všem, kdož se o Právníckou jednotu zasloužili, jmenovitě konáním přednášek, darováním knih a podporami. — Ze zprávy jednatele, přednesené I. jednatelem Dr. Polanem, vyjímáme: Týdenních schůzí bylo v roce 1922 celkem 9, z nich před loňskou

¹⁴⁾ §§ 6I, 70, 7I, 72.

valnou hromadou 5 po valné hromadě 4. V roce 1923 konáno bylo schůzi 6, takže od valné hromady loňské do letošní celkem 10. — Právnická jednota jest členem Osvětového svazu a delegován byl do ústředního výboru jeho nejprve sen. pres. Dr. Bohuslav, později Dr. Polan. Nově stala se členem Jednoty mírových společností při Svazu národů. — Schůzi ředitelstva konáno bylo celkem šest a jednalo se na nich kromě běžných věcí jmenovitě o navázání styků se spřátelenou cizinou a uspořádání II. českého právnického sjezdu. — Pohyb členstva. Dne 31. prosince 1922 měla Právnická jednota celkem 557 členů, v roce 1923 přibyl ještě 5 členů, do valné hromady bylo tedy členů 562, z nichž ubylo úmrtím a vystoupením 10, takže jest celkem 552 členů. — Dle zprávy účetní bylo v roce 1922 přijato celkem 26.110 Kč 02 h. Vydání činila 10.795 Kč 14 h a jest proto jmění koncem roku 1922 celkem 15.314 Kč 88 h. Stav jmění jest pro rok 1922 příznivější o 5964 Kč 47 h proti roku 1921. — Knihovna byla obohacena různými dary. Počet všech děl činí 5665, proti roku 1921 více o 86 děl (nečítajíc v to nové díly knih a další ročníky časopisů). Zapůjčeno bylo 346 knih a časopisů. — Knihosklad měl v roce 1922 celkem 14 různých děl o 3338 výtiscích, z nichž rozdáno 151 děl. — Ze zprávy a časopisu Právník, přednesené prof. Dr. Lukášem, uvádíme, že časopis Právník se v roce 1922 tiskl nákladem 2000 výtisků pro 1908 odběratelů. Z nich bylo 297 členů Pražské Právnické jednoty, 67 Moravské Právnické jednoty, 95 Všehrdu, 571 advokátů. Administrace Právníka navrhuje, aby byl členský příspěvek Právnické jednoty zvýšen tak, aby všichni členové dostávali čas. Právník zdarma. — K jednatelské zprávě navrhl Dr. Sobička, aby obrazy Randovy a Stupeckého byly darovány centrálním úřadům a prof. Miřicka, aby vzhledem na malé jmění a příjmy Právnické jednoty nebyla poskytována subvence seminární knihovně. Oba tyto návrhy byly jako event. podněty doporučeny novému výboru. — Zpráva jednatelská, rozpočet, zpráva o časopisu Právník a návrh na obnovení smlouvy o vydávání čas. Právník byly pak jednomyslně schváleny. — Volby představenstva provedeny byly lístky. Zvoleni byli: starostou prof. Dr. K. Hermann-Otavský, I. nám. sen. pres. Dr. J. V. Bohuslav, II. nám. sekční šéf Dr. V. Joachim, I. jednatel Dr. E. Polan, II. jedn. Dr. J. Srb, přehlízitelí účtů vicepres. E. Schindelka a Dr. K. Sobička. — Dle zprávy jednatelství zamýšlí se reorganisovati Právnickou jednotu vypracováním nových stanov na moderním podkladě, aby bylo možno pracovati i v sekcích a rozšířiti správní výbor. Za tím účelem bude svolána po prázdninách mimořádná valná hromada. Dr. E. P.

Zprávy o činnosti seminářů, pořádaných na právnické fakultě Masarykovy university v Brně v zimním semestru 1922—23. (Dokončení.)

Seminář a práva ústavního prof. dra Weyra. Referovali: Neubaer: O jednacím řádu ústavního soudu. V referátě i debatě pojednáno o poměru jednacího řádu k zákoníku o úst. soudě a o řadě zajímavých otázek ústavního práva týkajících se úst. soudu. Kozáček: O rozdílu mezi monarchií a republikou. Referent podrobil kritice různá kritéria, zejm. Bernatzikovo. V debatě zdůrazněno, že rozdíl je čistě politický, zejm. poněvadž theologické a majetkoprávní představy, na nichž se v podstatě zakládá princip monarchie jsou pojmově právnicky nezachytitelné. — Michalík: O principu poměrného zastoupení. Referent podal vůdčí zásady poměrného systému volebního na rozdíl od systému majoritního a různé soustavy jeho provedení (Hareova, Hagenbachova atd.) a ukázal zároveň na příkladech některých voleb v různých státech, jak se kdy který systém osvědčil. V referátě i debatě poukázáno na to, že zásada poměrného zastoupení, má-li býti provedena důsledně, nese s sebou důsledky, dnes ještě nedomyšlené a neprovedené; to má za následek, že na př. v našem volebním právu nalézáme ustanovení nejsoucí v souladu. Při této příležitosti debatováno o návrhu prof. Weyra na právní úpravu organisace politických stran. — Dále debatováno o proslulém rozlišování mezi ústavodárné a ustavené (pouvoir constituent a pouvoir constitué) a o smyslu jeho pro normativní právní vědu.

Seminář z národního hospodářství prof. dra Engliše. Debaty věnovány z větší části kritice spisu prof. Engliše »Základy hospodářského myšlení« a základním otázkám národohospodářské noetiky. Nejzajímavější debata rozpředla se o otázce, co je předmětem (objektem) vědy národohospodářské, zda všechny t. zv. zjevy hospodářské (statky, výrobní prostředky a pod.) či pouze jednání lidí, které nár. hospodářství svojí methodou vysvětluje. Referáty podali: Dr. Zeman: O theorii kvantitativní, Krének: O mathematické škole národohospodářské, Neubauer: O potřebách z hlediska národohospodářského a contr. psychologického. N.

Praktická cvičení z občanského práva zahájena byla na brněnské fakultě za vedení prof. dra Sedláčka. Praktikum toto konáno tím způsobem, že ředitel jeho předložil vždy členům právnický zajímavé případy skutečných sporů soudních, sdělil soudem zjištěný skutkový podklad a ponechal právnické řešení členům praktika tak, že vždy jeden převzal roli žalobce, druhý žalovaného a popř. třetí soudce, který měl spor rozhodnouti s uvedením důvodů. Tento způsob se velmi osvědčil. Docházelo mnohdy ke kontroveršám velmi živým a zajímavým. Zpravidla věc ujasnila se debatou všestranně až na výklad základních pojmů (na př. pojem příslušenství a contr. součástí nebo rozsah immissie a pod.), kde obyčejně obě protivné strany mohly setrvati při svém mínění, nejsouce protivným názorem přesvědčeni. Zajímavými byly případy, kdy ředitel praktika byl nucen sám proti všem takřka členům hájiti správnost judikátu soudního, který vyložil zákon způsobem málo přesvědčujícím.

Zdá se, že tento způsob praktických cvičení přispěje značně k vytríbenosti a pohotovosti právnického úsudku posluchačů a učiní je zvyklými na zcela jiný způsob právnického myšlení a práce, než jaký je pravidlem v přednáškách a seminářích. Bude tedy zajímavavo sledovati, jaký bude mezi posluchači zájem o tato praktická cvičení a zda i zde nebudou opět a pouze tiz, kteří se účastní seminárních cvičení. Zatím účastnila se praktických cvičení celá řada kolegů, kteří o semináře zájem neměli.

V tomto semestru zahájena byla praktická cvičení též z práva obchodního za vedení prof. dra Dominika.

—n—

Vypsání ceny. Spolek advokátů československých v Praze vypisuje cenu na vědeckou práci o »Dějínách advokacie v zemích českých a na Slovensku«. Práce o cenu se ucházející v jazyku českém (slovenském) nechť vylíčí vznik a vývoj právního zastupování, veřejné a sociální postavení právních zástupců (advokátů) v historickém vývoji až do dob nejnovějších.

Ceny uděleny budou tři, a to: I. cena 5000 Kč, druhá cena 3000 Kč a třetí cena 2000 Kč. Práce buďtež zadány do 31. května 1924 anonymně s udáním jména a adresy autorovy v zapečetěné obálce u předs. Spolku advokátů československých v Praze-II. čp. 83. Cenu udělí tříletná porota, skládající se ze dvou advokátů a jednoho universitního profesora právních dějin, ustanovených Spolkem advokátů československých v Praze.

Spolek advokátů československých má přední právo otisknouti nebo vydati práce cenou poctěné za obvyklý honorář za práce vědecké.

LITERATURA.

Dr. Rudolf Brož: Boj o petrolej. Poznámky ke smlouvě čs. republiky se společností Compagnie Standard Frankoamericaine. — Zvláštní vydání z revue Nové Čechy. — Praha 1922. — 8°. — Str. 32. — Kč 3,00. — Asi před rokem vzbudila živou pozornost přípravná jednání, předcházející uzavření smlouvy mezi čs. republikou a společností Compagnie